

Zaak C-653/19 PPU**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

4 september 2019

Verwijzende rechter:

Spetsializiran nakazatelen sad (Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

4 september 2019

Verzoekende partij:

Spetsializirana prokuratura

Verwerende partij:

DK

BESLISSING

Datum: 4 september 2019

Stad: Sofia

De spetsializiran nakazatelen sad (bijzondere strafrechter, Bulgarije) tweede kamer

Zitting houdend achter gesloten deuren [omissis]

in de volgende samenstelling:

[omissis]

[omissis]

beslist, na overweging van de algemene strafzaak nr. 398/2017:

- 1 Er zijn in deze zaak verschillende rechterlijke uitspraken geweest betreffende de wettigheid van de handhaving van de hechtenis van DK, die tot de afwijzing van zijn verzoek om invrijheidstelling hebben geleid op de grond dat er geen sprake was van nieuwe omstandigheden in de zin van artikel 270, lid 1, tweede volzin, van de nakazatelen protsesualen kodeks (Bulgaars wetboek van strafvordering; hierna: „NPK”).
- 2 Er dient rekening te worden gehouden met het recente arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in de zaak Magnitskiy e.a. t. Rusland (arrest van

27 augustus 2019, 32631/09, 53799/12). In punt 222 van dat arrest wordt verklaard dat het vermoeden ten gunste van invrijheidstelling geen stand houdt wanneer de hechtenis naar nationaal recht moet worden voortgezet indien er geen nieuwe omstandigheden zijn, en dat dit erop neerkomt dat de bewijslast bij de verdediging komt te liggen.

- 3 Het nationale rechtskader lijkt sterk op het Russisch recht dat in bovengenoemd arrest aan de orde was, en in hetzelfde punt 222 van dat arrest wordt een Bulgaarse zaak aangehaald als voorbeeld van een in dit opzicht twijfelachtige nationale praktijk. Hoewel het in die [Bulgaarse] zaak ging om wetgeving die inmiddels is ingetrokken, is de Bulgaarse rechtspraak ongewijzigd gebleven.
- 4 Het is derhalve waarschijnlijk dat de nationale wet niet alleen in strijd is met artikel 5, lid 3, EVRM, maar ook met artikel 6 en overweging 22 van richtlijn 2016/343, voor zover deze wet de bewijslast inzake de onwettigheid van de hechtenis verschuift van de vervolgende instantie naar de verdediging en aldus het vermoeden vestigt dat de handhaving van de hechtenis wettig is, waarbij het aan de verdediging staat om dit vermoeden te weerleggen.
- 5 In casu is de handhaving van de hechtenis van de verdachte gedurende meer dan drie jaar juist het gevolg van het feit dat de verdediging de rechtbank er niet van heeft kunnen overtuigen dat het niet [Or.2] nodig is om deze hechtenis voort te zetten. Met andere woorden, de hechtenis wordt voortgezet omdat de verdediging niet heeft aangetoond dat er gronden voor invrijheidstelling zijn, en niet omdat de vervolgende instantie heeft kunnen bewijzen dat hechtenis de enig mogelijke preventieve maatregel is.
- 6 De kans op invrijheidstelling is ongetwijfeld groter als de rechter een tegengestelde benadering volgt, namelijk als hij voor de handhaving van de hechtenis enkel vereist dat de vervolgende instantie op overtuigende wijze kan aantonen dat de materiële en procedurele voorwaarden voor hechtenis nog altijd vervuld zijn en dat geen andere, lichtere maatregel passend is.
- 7 Bij een dergelijke benadering moet de rechter artikel 270, lid 1, tweede volzin, NPK buiten toepassing laten, hetgeen inhoudt dat moet worden onderzocht of deze bepaling in strijd is met het Unierecht; alleen het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) kan dit op bindende wijze vaststellen.
- 8 Derhalve dient om een prejudiciële beslissing te worden verzocht.

Om deze redenen

BESLIST

de spetsializiran nakazatelen sad (bijzondere strafrechter, Bulgarije) het volgende verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen bij het Hof.

Feiten

- 9 DK is in beschuldiging gesteld wegens lidmaatschap van een georganiseerde criminele groep en moord – strafbare feiten als bedoeld in respectievelijk artikel 321 en artikel 116 van de nakazatelen kodeks (Bulgaars wetboek van strafrecht). Op deze strafbare feiten staan gevangenisstraffen van uiteenlopende duur, waaronder levenslange gevangenisstraf voor moord of poging tot moord. Negen andere personen, op wie dit prejudiciële verzoek geen betrekking heeft, zijn eveneens in beschuldiging gesteld.
- 10 De strafrechtelijke procedure werd ingeleid na een schietpartij in een restaurant, waarbij een persoon werd gedood en een andere persoon ernstig gewond raakte. Het openbaar ministerie beweert dat DK aansprakelijk is voor de dood van de betrokkene. De verdediging beweert dat [Or. 3] de feiten zijn gepleegd uit noodweer omdat de slachtoffers en derden DK aanvielen. Vastgesteld is dat DK op de plaats delict is gebleven en zich aan de politie heeft overgegeven.
- 11 DK is op 11 juni 2016 in voorlopige hechtenis genomen. In overeenstemming met de nationale wetgeving is er geen datum voor de beëindiging van zijn hechtenis vastgesteld.
- 12 De zaak is op 9 november 2017 naar de rechtbank verwezen. In overeenstemming met de nationale wetgeving zijn de bewijzen en de gegrondheid van de beschuldiging niet door de rechter onderzocht.
- 13 Tijdens de gerechtelijke fase werd op 5 februari 2018 een eerste verzoek om invrijheidstelling ingediend, dat werd afgewezen. De [voorlopige] hechtenis is hiermee bestendig. Overeenkomstig het nationale recht is deze hechtenis niet vooraf beperkt in de tijd en is dienaangaande niet in ambtshalve periodieke toetsing voorzien. De hechtenis blijft voortduren totdat hieraan op verzoek van de verdediging een einde komt.
- 14 Vervolgens heeft de verdediging nog eens zes verzoeken om invrijheidstelling ingediend. Deze zijn alle afgewezen. Enkele verzoeken werden in eerste aanleg ingewilligd, maar in tweede aanleg alsnog afgewezen. De rechter (in eerste en in tweede aanleg) heeft het verzoek om invrijheidstelling getoetst aan de door het nationale recht gestelde eis dat sprake is van nieuwe omstandigheden die een ander licht werpen op de wettigheid van de hechtenis. Het verzoek van de verdediging om vervanging van de voorlopige hechtenis [door een andere maatregel] is afgewezen op grond dat de argumenten van de verdediging voor de invrijheidstelling onvoldoende overtuigend waren.
- 15 Het openbaar ministerie heeft geen verzoek om handhaving van de hechtenis ingediend, aangezien de voorlopige hechtenis volgens het nationale recht niet beperkt is in de tijd en het openbaar ministerie niet verplicht is te verzoeken om de verlenging ervan. Zodra een verdachte in voorlopige hechtenis wordt genomen, wordt deze hechtenis voortgezet totdat de verdediging het bewijs kan leveren dat er zich een „wijziging van de omstandigheden” heeft voorgedaan waardoor de handhaving van de hechtenis onwettig wordt. In de hoofdzaak heeft het openbaar

ministerie het argument van de verdediging dat er sprake was van een „wijziging van de omstandigheden”, met succes weerlegd. **[Or. 4]**

- 16 DK heeft bij de verwijzende rechter opnieuw een verzoek om invrijheidstelling ingediend. Eens te meer beperkt het openbaar ministerie zich tot de mededeling dat er geen nieuwe omstandigheden zijn.

De verwijzende rechter merkt op dat, indien hij uitspraak doet op de hem door het nationale recht voorgeschreven manier, hij de invrijheidstelling slechts kan bevelen als de verdediging op overtuigende wijze kan bewijzen dat er sprake is van een „wijziging van de omstandigheden”. Tegelijkertijd betwijfelt de verwijzende rechter dat een dergelijke benadering in overeenstemming is met artikel 6 en overweging 22 van richtlijn 2016/343, voor zover deze benadering aldus een vermoeden van wettigheid van de handhaving van de hechtenis vestigt, dat door de verdediging moet worden weerlegd.

- 17 Tot nu toe wordt DK in [voorlopige] hechtenis gehouden.

18 Unierecht

Artikel 6 en overweging 22 van richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn (PB 2016, L 65, blz. 1).

De artikelen 6 en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (PB 2016, C 202, blz. 389-405; hierna: „Handvest”).

19 Recht van de Raad van Europa

Artikel 5, lid 3, van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, alsmede de volgende arresten van het EHRM: Magnitskiy e.a. t. Rusland (verzoekschriften nrs. 32631/09 en 53799/12, punten 212-223); Pastukhov en Yelagin t. Rusland (verzoekschrift nr. 55299/07, punten 38-51); Ilijkov t. Bulgarije (verzoekschrift nr. 33977/96, punten 76-87); Rokhlina t. Rusland (verzoekschrift nr. 54071/00, punten 63-70); Zherebin t. Rusland (verzoekschrift nr. 51445/09, punten 56-63), en Buzadji t. Moldavië (verzoekschrift nr. 23755/07, punten 59 en 84-102).

Punt 3, punt 8, lid 2, punten 11, 23 en 24 van aanbeveling Rec(2006)13 van het Comité van Ministers aan de lidstaten inzake het gebruik van voorlopige hechtenis, de omstandigheden waarin deze plaatsvindt en het verstrekken van waarborgen tegen misbruik. **[Or. 5]**

Punten 12.1 en 12.3 van resolutie 2077 (2015) van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa van 1 oktober 2015, getiteld „Misbruik van de voorlopige hechtenis in de staten die partij zijn bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens”.

Nationaal recht

De nakazatelen protsesualen kodeks (NPK).

20 [nvdy: er staat geen punt 20 in het origineel]

21 De duur van de dwangmaatregel „handhaving van de voorlopige hechtenis”

Wanneer een rechterlijke beslissing wordt gewezen waarbij de hechtenis van de verdachte wordt gelast, wordt in deze beslissing geen specifieke duur van de hechtenis vastgesteld. De hechtenis duurt voort totdat zij op verzoek van de verdediging wordt opgeheven. De verplichting om de handhaving van de hechtenis ambtshalve te heroverwegen, ontstaat eerst bij uitspraak van het onherroepelijke vonnis in de zaak ten gronde (artikel 309 NPK).

22 De dwangmaatregel „handhaving van de voorlopige hechtenis” tijdens de fase die aan het gerechtelijk onderzoek voorafgaat¹

Nadat een rechterlijke beslissing tot permanente handhaving van de hechtenis van de verdachte eenmaal is genomen, kan de hechtenis worden voortgezet voor een bepaalde maximumtermijn, waarvan de duur afhangt van de ernst van het ten laste gelegde strafbare feit (artikel 63, lid 4, NPK). De verdediging kan om opheffing van de hechtenis verzoeken tot aan het verstrijken van deze termijn (artikel 65 NPK). De rechter is verplicht alle aspecten betreffende de wettigheid van de hechtenis opnieuw te onderzoeken (artikel 65, lid 4, NPK), zonder dat hij daarbij gebonden is aan een eerdere beslissing ter zake (punt 4 van interpretatieve beslissing nr. 1/02). Er bestaat met name geen vermoeden van wettigheid van de hechtenis op grond waarvan de hechtenis het resultaat zou zijn van een onherroepelijke rechterlijke beslissing en de toetsing moet zich richten op de vraag of er al dan niet sprake is van nieuwe omstandigheden. Integendeel, de varhoven kasatsionen sad (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Bulgarije) legt (in punt 4 van interpretatieve beslissing nr. 1/02) de wettelijke bepaling in die zin uit dat het aan de rechter staat om vast te stellen of er sprake is van omstandigheden op grond waarvan de hechtenis kan worden voortgezet.

Indien de verdenking bestaat dat de verdediging misbruik maakt van het recht, om toetsing van de handhaving van de hechtenis te verzoeken, kan de rechter nieuwe verzoeken daartoe voor een periode van maximaal twee maanden verbieden; dit verbod geldt niet in geval van verslechtering van de gezondheidstoestand van de verdachte (artikel 65, lid 6, NPK). **[Or. 6]**

23 De dwangmaatregel „handhaving van de voorlopige hechtenis” tijdens de gerechtelijke fase

¹ De hoofdzaak bevindt zich al in de gerechtelijke fase. De regeling inzake de voorafgaande fase wordt hier nader beschreven teneinde een vollediger overzicht van het nationale recht te bieden.

Pas in het kader van zijn eerste beslissing [in het proces] gaat de rechter over tot een uitgebreide en onafhankelijke toetsing van de wettigheid van de hechtenis. Vervolgens krijgt deze hechtenis in de loop van het proces een vast karakter. Meer bepaald kan zij alleen worden opgeheven in geval van een „wijziging van de omstandigheden” (artikel 270, lid 1, tweede volzin, NPK). Met andere woorden, er moeten nieuwe feiten worden vastgesteld die de handhaving van de hechtenis onwettig maken.

Artikel 270, leden 1 en 2, NPK bepaalt:

„(1) De kwestie van de omzetting van de dwangmaatregel kan in elke stand van het proces aan de orde worden gesteld. Indien de omstandigheden zijn gewijzigd, kan bij dezelfde rechter een nieuw verzoek betreffende de dwangmaatregel worden ingediend.

(2) De rechter geeft een beschikking in openbare terechtzitting.”

De handhaving van de hechtenis tijdens de gerechtelijke fase is niet beperkt in de tijd en duurt voort totdat zij wordt opgeheven. Het verzoek tot opheffing wordt gedaan door de verdediging, die moet bewijzen dat er zich een wijziging in de feiten heeft voorgedaan die het noodzakelijk maakt om de hechtenis op te heffen en een lichtere preventieve maatregel toe te passen.

Dit heeft tot gevolg dat de aandacht van de toetsende rechter wordt verlegd, met name naar de vraag of deze wijziging van de omstandigheden voldoende relevant is. Als dat niet het geval is, wordt de handhaving van de hechtenis bevolen.

24 Prejudiciële vraag

Is een nationale wettelijke regeling volgens welke het verzoek van de verdediging om opheffing van de hechtenis van de verdachte in de gerechtelijke fase van de strafprocedure slechts kan worden ingewilligd onder de voorwaarde dat zich een wijziging van de omstandigheden heeft voorgedaan, verenigbaar met de artikelen 6 en overweging 22 van richtlijn 2016/343 en met de artikelen 6 en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?

25 Ontvankelijkheid van de vraag

Artikel 6 en overweging 22 van richtlijn 2016/343 zien op het bewijs van de schuld van de verdachte. In het bijzonder regelen zij de bewijsvoering louter met betrekking tot de uitspraak ten gronde, die bepaalt of de betrokkene schuldig of onschuldig is. De nationale wettelijke bepaling die in casu relevant is (artikel 270, lid 1, tweede volzin, NPK) heeft echter betrekking op [Or. 7] een procedureel punt, namelijk de vraag of de hechtenis moet worden voortgezet. Daarom is het niet duidelijk of deze bepalingen van richtlijn 2016/343 hier van toepassing zijn.

Toelichting op de vraag

- 26 De nationale wet die stabiliteit geeft aan de rechterlijke beslissing waarbij de hechtenis wordt bevolen, is in overeenstemming met het beginsel van rechtszekerheid. Meer bepaald geldt, dat zodra in eerste en vervolgens in tweede aanleg bij een onherroepelijke rechterlijke beslissing over de inhechtenisneming van de verdachte is beslist, deze onherroepelijke beslissing alleen kan worden heroverwogen als er sprake is van nieuwe omstandigheden. Dit is een waarborg voor eenvoud, duidelijkheid en doeltreffendheid. Dit voorkomt dat dezelfde gronden voor bevestiging van de hechtenis moeten worden herhaald en vermijdt bovendien het risico van tegenstrijdigheden tussen de instanties, die zich kunnen voordoen wanneer de rechter in eerste aanleg de vrijlating beveelt op basis van gronden die de rechter in tweede aanleg reeds in een eerdere beslissing had afgewezen.
- 27 Het beginsel van rechtszekerheid is echter inherent aan beslissingen ten gronde. De toepassing ervan op een procedurele handeling, zoals de handhaving van de hechtenis, leidt ertoe dat een vermoeden van wettigheid van deze hechtenis wordt gevestigd en dat bijgevolg de bewijslast inzake het bestaan van omstandigheden die de opheffing van de hechtenis rechtvaardigen, bij de verdediging komt te liggen. Zulks staat evenwel haaks op de uitlegging die het EHRM aan artikel 5, lid 3, EVRM heeft gegeven: volgens het EHRM moet bij de beoordeling van de wettigheid van de hechtenis het vermoeden altijd ten gunste van de invrijheidstelling van de verdachte uitvallen en moet de hechtenis een uitzondering vormen die enkel in strikt bepaalde gevallen geldt (arresten Magnitskiy, punt 214, en Buzadji, punt 89). Het EHRM heeft ook geoordeeld dat een nationale wettelijke regeling die de opheffing van de hechtenis enkel toestaat als er nieuwe omstandigheden zijn, tot gevolg heeft dat het tegenovergestelde vermoeden wordt bevestigd, namelijk dat de hechtenis moet worden voortgezet totdat gronden voor invrijheidstelling zijn vastgesteld (arresten Magnitskiy, punt 214; Pastukhov en Yelagin, punt 49; Ilijkov, punten 85 en 87; Rokhlina, verzoekschrift nr. 54071/00, punt 67, en Zherebin, punt 60).²
- 28 Dit risico dat het vermoeden ten gunste van de invrijheidstelling wordt omgekeerd en dat het vermoeden van wettigheid van de hechtenis wordt bevestigd, is zeer groot, gelet op de kenmerken van het nationale recht, op grond waarvan de hechtenis geen maximumtermijn kent en niet ambtshalve periodiek wordt onderzocht. Dit maakt de hechtenis in zekere zin permanent. Elk verzoek van de verdediging om [Or. 8] invrijheidstelling wordt dan ook behandeld als een beroep tegen een wettig bevonden hechtenis en als een verzoek om de onwettigheid ervan vast te stellen.
- 29 Het lijkt er dus op dat als de verdediging om opheffing van de hechtenis verzoekt, de rechter zal moeten beoordelen of er overtuigend bewijs is voor de invrijheidstelling van de verdachte, en niet of er overtuigend bewijs is voor de handhaving van de hechtenis.

² De nummers van de arresten van het EHRM worden in punt 19 genoemd.

- 30 Hieruit volgt dat de rechter die een verzoek van de verdediging tot opheffing van de hechtenis moet beoordelen, een bijzondere aanpak zal moeten hanteren: hij zal namelijk onderzoeken of zich sedert de laatste beslissing ter zake nieuwe omstandigheden hebben voorgedaan die op zichzelf tot de conclusie leiden dat de hechtenis recentelijk onwettig is geworden.
- 31 De toetsing van de wettigheid heeft geen betrekking op de vraag of nog steeds aan alle voorwaarden voor de hechtenis wordt voldaan, maar of deze met succes zijn aangevochten. Dit leidt in de praktijk tot de opvatting dat het aan de verdediging is om afdoend bewijs te leveren van de noodzaak tot opheffing van de hechtenis.

Toepasselijkheid van het Unierecht

- 32 Artikel 6, lid 1, van de richtlijn verplicht de lidstaten ertoe hun strafrechtstelsel zodanig in te richten dat de bewijslast bij de vervolgende instantie berust. Volgens lid 2 van dat artikel werkt iedere twijfel in het voordeel van de verdediging. Overweging 22 verbiedt de omkering van de bewijslast, onder voorbehoud van het gebruik van feitelijke of wettelijke vermoedens. Deze vermoedens moeten evenwel weerlegbaar zijn, „binnen redelijke grenzen” blijven, rekening houdend met „het belang van wat er op het spel staat” en met „de rechten van de verdediging”, en de gehanteerde middelen moeten „in redelijke verhouding staan tot het legitieme doel dat wordt nagestreefd”.
- 33 Artikel 270, lid 1, tweede volzin, NPK vestigt een vermoeden ten gunste van de vervolgende instantie en ten nadele van de verdediging: hechtenis wordt namelijk thans als wettig beschouwd zodra de wettigheid ervan reeds op een eerder tijdstip onherroepelijk is vastgesteld. Deze hechtenis krijgt hiermee een vast karakter en de verdediging moet het initiatief nemen om de wettigheid ervan aan te vechten door in dit opzicht overtuigende argumenten aan te voeren.
- 34 Hieruit volgt dat deze nationale wettelijke regeling binnen de werkingssfeer van artikel 6 en overweging 22 van richtlijn 2016/343 valt, aangezien die regeling een wettelijk vermoeden vestigt dat [Or. 9] in beginsel is toegestaan, mits het aan bepaalde eisen voldoet. Het lijdt geen twijfel dat dit vermoeden voldoet aan de voorwaarde dat het weerlegbaar is. Er moet worden vastgesteld of het „binnen redelijke grenzen” blijft, of het rekening houdt met „het belang van wat er op het spel staat” en met de „rechten van de verdediging”, en of het „in redelijke verhouding staa[t] tot het legitieme doel dat wordt nagestreefd”. Deze beoordeling valt onder de exclusieve bevoegdheid van het Hof.
- 35 In artikel 6 van het Handvest is het recht op vrijheid en veiligheid vastgelegd. De „hechtenis”-maatregel leidt reeds naar zijn aard tot vrijheidsbeneming. Daarom moeten de voorwaarden voor opheffing van de hechtenis in overeenstemming zijn met de toegestane beperkingen van de reikwijdte van artikel 6 van het Handvest, die op hun beurt moeten voldoen aan de vereisten van artikel 52, lid 1, van het Handvest. Opgemerkt zij dat artikel 6 van het Handvest overeenkomt met artikel 5 EVRM (artikel 6 VEU en artikel 52, lid 3, van het Handvest) en dat de uitlegging

van het EVRM door het EHRM rechtstreeks toepasselijk is; de uitlegging van het Handvest mag niet leiden tot een verlaging van het door het EVRM gewaarborgde beschermingsniveau (artikel 53 van het Handvest).

- 36 Artikel 47 van het Handvest waarborgt het recht op een doeltreffende voorziening in rechte. Artikel 270, lid 1, tweede volzin, NPK beperkt per definitie de rechten van de verdediging, aangezien de verdachte stuit op het vermoeden dat zijn hechtenis wettig is. Het staat niet aan de vervolgende instantie om aan te tonen dat er redenen bestaan voor de handhaving van de hechtenis, maar aan de verdediging om aan te tonen dat er redenen bestaan voor de opheffing ervan. Daarom rijst hier de vraag of deze verlaging van het beschermingsniveau het rechtsmiddel dat de nationale wetgeving biedt, ondoeltreffend maakt.

Persoonlijke mening van de verwijzende rechter

- 37 Tot 2000 voorzag de nationale wetgeving in verplichte voorlopige hechtenis voor bepaalde strafbare feiten, en werden uitzonderingen hierop strikt uitgelegd. Het stond aan de verdachte om het bestaan van deze uitzonderingsgevallen te bewijzen en hij werd pas in vrijheid gesteld nadat hij het vermoeden ten voordele van hechtenis met succes had weerlegd. Aldus is een nationaal rechtsstelsel tot stand gebracht waarin de verdachte, zodra hij in hechtenis is genomen, wettig wordt vastgehouden en de betrokkene deze wettigheid op overtuigende wijze moet aanvechten, waarbij hij zich enkel op gewijzigde omstandigheden kan beroepen. **[Or. 10]**
- 38 Naar aanleiding van talrijke arresten van het EHRM (o.m. Ilijkov t. Bulgarije, verzoekschrift nr. 33977/96; Nikolova, verzoekschrift nr. 31195/96; Assenov e.a., verzoekschrift nr. 24760/94; Nankov, verzoekschrift nr. 28882/95), is een hervorming aangenomen krachtens welke de verplichte voorlopige hechtenis is ingetrokken en een procedure voor betwisting van de voorlopige hechtenis voor de rechter is ingevoerd. De hervorming was hoofdzakelijk gericht op de fase die aan de gerechtelijke fase voorafgaat, met betrekking waartoe het EHRM de meeste schendingen van de rechten van verdediging van de verdachte had vastgesteld. Zo is op het gebied van de toetsing van de wettigheid van de hechtenis een hoog niveau van bescherming van de verdachte tot stand gebracht: de rechter bij wie een verzoek om toetsing werd ingediend, verrichtte een volledig nieuw onderzoek zonder rekening te houden met de beslissing waarbij de hechtenis was bevolen.
- 39 Deze hervorming is minder ver doorgevoerd in de gerechtelijke fase, waarin het toegepaste beschermingsniveau lager is: als de verdachte zich reeds in hechtenis bevond, werd zijn invrijheidstelling namelijk afhankelijk gesteld van de voorwaarde dat er nieuwe omstandigheden waren, die tot dan toe niet in aanmerking waren genomen en waarvan de verdediging het bewijs diende te leveren.

- 40 Dit verklaart de formulering van artikel 270, lid 1, tweede volzin, NPK en van de wijze waarop deze bepaling door de nationale rechter, ook in de hoofdzaak, wordt toegepast.
- 41 Richtlijn 2016/343 creëert nieuwe uitdagingen voor de ontwikkeling van het nationale strafprocesrecht. De wijze waarop het Hof zich zal uitspreken, is bepalend voor de vraag of deze uitdagingen zullen leiden tot een wijziging van de nationale wetgeving en de nationale rechtsleer.

[omissis] [procedurele formules en ondertekeningen]

WERKDOCUMENT